

Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneytið
Borgartún 26
108 Reykjavík

Kópavogur, 10. október 2026
Mál nr. S-192/2026

Efni: Umsögn Hellnaskers um áform um innleiðingu EES-reglna um tilflutning úrgangs

Hellnasker, hugveita um sjálfbærni, styður innleiðingu reglugerðar (ESB) 2024/1157 um tilflutning úrgangs og þau markmið hennar að bæta auðlindanýtingu, auka rekjanleika og stuðla að hringrásarhagkerfi.

Hellnasker vill þó vekja athygli á mikilvægi þess að greina á milli samdráttar í losun samkvæmt íslenska losunarbókhaldinu og raunverulegs samdráttar í hnattrænni losun gróðurhúsalofttegunda.

Samkvæmt nýjustu tölum Umhverfis- og orkustofnunar dróst losun vegna urðunar úrgangs saman um 8,8% milli áranna 2024 og 2025. Stofnunin gerir jafnframt ráð fyrir verulegum samdrætti á næstu árum, meðal annars vegna útflutnings blandaðs heimilisérgangs til brennslu erlendis.

Þótt slíkur útflutningur geti dregið úr losun á Íslandi samkvæmt alþjóðlegum uppgjorsreglum er ekki þar með sagt að hnattræn losun minnki í sama mæli. Losun getur að hluta færst milli landa í losunarbókhaldinu, þótt úrgangurinn og umhverfisáhrif meðhöndlunar hans hverfi ekki.

Það sem ekki er mælt er erfitt að stjórna og enn erfiðara að bæta.

Í áformunum kemur fram undir liðnum „Mælikvarðar á árangur“ að þar sé tilgreint: „Á ekki við“. Hellnasker telur það veikleika í ljósi yfirlýstra umhverfismarkmiða reglugerðarinnar.

Hellnasker leggur því til að stjórnvöld nýti innleiðinguna til að efla upplýsingagjöf um endanlega meðhöndlun úrgangs sem fluttur er úr landi og meti, eftir því sem kostur er, heildaráhrif hennar á losun gróðurhúsalofttegunda.

Slíkt mat ætti að taka mið af losun vegna flutninga og meðhöndlunar erlendis, ásamt þeim ávinningi sem kann að skapast vegna endurvinnslu, orkunýtingar eða minni urðunar.

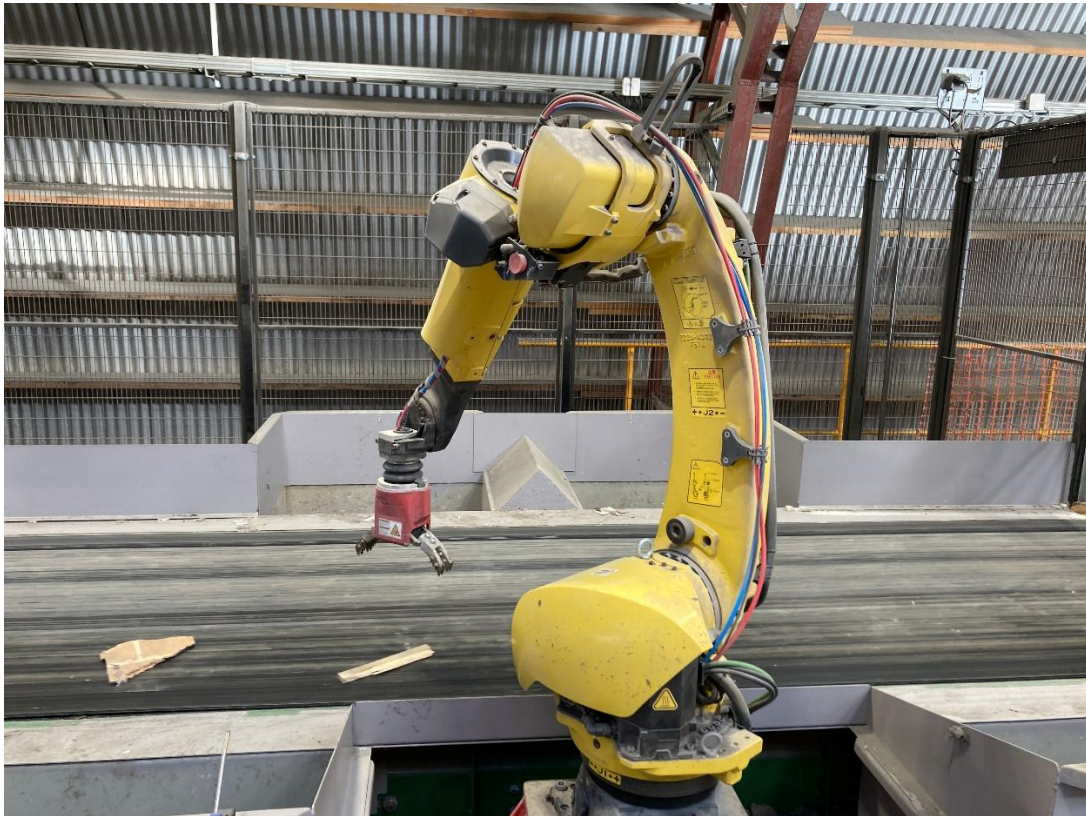
Loftslagsárangur á ekki eingöngu að felast í því að losun hverfi úr íslensku bókhaldi, heldur að hún minnki í raun.

Virðingarfyllst,

f.h. Hellnaskers

Sigurpáll Ingibergsson

hellnaskerhugveita@gmail.com

Mynd sem sýnir einn af þrem róbótum hjá Íslenska gámafélaginu. Þeir eru í þjálfun í flokkun úrgangs.

Sorphirðufyrirtæki framtíðarinnar verða ekki aðeins úrgangsfyrirtæki heldur í auknum mæli hráefna-, tækni- og gagnafyrirtæki hringrásarhagkerfisins.